

**การรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**
**TEACHERS' PERCEPTION OF USING DHAMMA PRINCIPLES ON SELF-POSSESSION OF THE
ADMINISTRATORS AT SUANKULARB WITTAYALAI RANGSIT SCHOOL UNDER THE SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 4.**

ธิติกาญจน์ มุ่งเบียดกลาง และ สุชาดา นันทะไชย

Tithikan Mungbiadklang Suchada Nanthachai

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900

E-mail: Tithikan.m@ku.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) การรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวม 4 หลักธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ($\bar{X} = 4.49$) หลักธรรมฆราวาสธรรม 4 ($\bar{X} = 4.47$) หลักธรรมออคติ 4 ($\bar{X} = 4.47$) และหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ($\bar{X} = 4.43$) 2) ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การรับรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of the study were 1) to study teachers' perception of using dhamma principles on self-possession of the administrators at Suankularb Wittayalai Rangsit School under the Secondary Service Area Office 4. 2) To compare teachers' perception of using dhamma principles on self-possession of school administrator classified by gender, age, educational background, and their work experiences.

The results indicated that: In overall, the teacher perceived that the school administrator used all 4 dhamma principles at a high level ($\bar{X} = 4.47$). Those principles were in order from highest mean to lowest mean as follows. Phromvihan⁴ (sublime states of mind) ($\bar{X} = 4.49$), Karavassaham⁴ (virtues for lay people) ($\bar{X} = 4.47$), Akatidham⁴ (prejudice) ($\bar{X} = 4.47$) and Subpurisadham⁷ (virtues of a gentleman) ($\bar{X} = 4.43$). 2) The comparison of teacher's perception clarified by gender, age, education background, working experiences and the working position, it found that there is no statistically significant difference at .05 level.

บทนำ

ในยุคสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง สังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในปัจจุบันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ บทผู้บริหารสถานศึกษานั้นจึงต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะพัฒนาความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ สิ่งสำคัญก็คือผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องเป็นผู้นำตนเองเป็น คือเป็นผู้นำจริยธรรม คือเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำตนเองในเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีหลักธรรมเป็นพื้นฐานในการครองตน เพื่อใช้ในการพัฒนาจิตใจ เพื่อความเป็นธรรมและความสุขของลูกน้อง ผู้ร่วมงาน และตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม ช่วยให้การบริหารงานในสถานศึกษารับรู้บรรลุจุดมุ่งหมาย หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณธรรมและจริยธรรมย่อมจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร ดังแนวคิดของรัชชนันท์ อิศรเดช (2561) ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษา ควรมีแนวปฏิบัติที่อยู่ในกรอบของคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคคลให้ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร สอดคล้องกับ วิเชียร บุญกล้า (2550) ที่สนับสนุนว่าคุณธรรมเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ร่วมงานทำให้ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจรู้สึกมีความมั่นคงในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักธรรมในการครองตน ตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 หลักธรรมฆราวาสธรรม 4 หลักธรรมพรหมวิหาร 4 และหลักธรรมอคติ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสามารถใช้ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ดังกล่าวในปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรียาพร (2544) ได้กล่าวถึง การรับรู้ว่า การรับรู้ของบุคคลแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ได้รับ และการประเมินค่าสิ่งที่รับรู้ก็แตกต่างกันไปด้วย การรับรู้ของบุคคลเกิดจากการได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ได้รับฟังสรรพสิ่ง ได้กลิ่นได้สัมผัส เป็นความรู้สึกที่เกิดจากประสาทสัมผัส โดยอาศัยอวัยวะรับสัมผัส บุคคลประเมินค่าจากสิ่งที่รับรู้โดยอาศัยประสบการณ์และภูมิหลังของตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มุกดา อนุภานนท์ (2555) ได้ศึกษา เรื่องการศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยมุ่งศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 และเปรียบเทียบพฤติกรรมตามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ประการ คือด้านเมตตา ด้านกรุณา ด้านมุทิตา และด้านอุเบกขา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 306 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ สติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน ((One-Way Anova) ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหารสี่ตามการรับรู้ของครูผู้สอนโดยครูอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ด้านมุทิตา ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา 2) การเปรียบเทียบคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหารสี่จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนทั้งโดยรวม และรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สลลทิพ ชูชาติ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการครองตนตามหลักพรหมวิหารธรรม ด้านการครองคนตามหลักพรหมวิหารธรรม และด้านการครองงาน ตามหลักอิทธิบาทธรรม 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ข้อมูลทั่วไป

เพศ

- ชาย
- หญิง

อายุ

- น้อยกว่า 30 ปี
- 30 - 40 ปี
- 41- 50 ปี
- มากกว่า 50 ปี

วุฒิทางการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ปริญญาโท
- อื่น ๆ

ประสบการณ์

- น้อยกว่า 5 ปี
- ตั้งแต่ 5-10 ปี
- ตั้งแต่ 11 - 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

ตำแหน่งปฏิบัติงาน

- ครูผู้ช่วย
- ครู
- ครูชำนาญการ
- ครูชำนาญการพิเศษ/ครูเชี่ยวชาญ

ตัวแปรตาม

การรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักกรรมการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

สัปรีสมรรถ 7

1. ธัมมัญญา (ความเป็นผู้รู้หลักและรู้จักเหตุ)
2. อุตถัญญา (ความเป็นผู้รู้ความหมายและรู้จักผล)
3. อัตตัญญา (ความเป็นผู้รู้จักตน)
4. มัตตัญญา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ)
5. กาลัญญา (ความเป็นผู้รู้จักกาล)
6. ปริสสัญญา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน)
7. ปุคคลัญญา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล)

ขรรวาสธรรม 4

1. สัจจะ (ความซื่อสัตย์ สุจริต)
2. ทมะ (การรู้จักข่มใจตนเอง)
3. ขันติ (ความอดทน)
4. จาคะ (ความเสียสละ)

พรหมวิหาร 4

1. เมตตา
2. กรุณา
3. มุทิตา
4. อุเบกขา

อคติ 4

1. ฉันทาคติ
2. โทสาคติ
3. โมหาคติ
4. ภยาคติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จำนวน 178 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้จำนวน 122 คน

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักกรรมการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และทำการทดลองใช้ (try out) กับครูในโรงเรียนที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1990) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูลศึกษา ผู้ศึกษานำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าร้อยละ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามการรับรู้ที่มีต่อการใช้หลักกรรมการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบระดับการรับรู้ที่มีต่อการใช้หลักกรรมการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จำแนกตาม เพศ ใช้การวิเคราะห์ค่า t-test อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.4 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงไปมีอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.4 ส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงาน 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงไปประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.5 จุดสูงสุดทางการศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เป็นร้อยละ 51.6 รองลงไปมีวุฒิสอนทางการศึกษาปริญญาโท เป็นร้อยละ 45.1 ตำแหน่งปัจจุบันเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงไปมีตำแหน่งครูชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 27.0

ตอนที่ 2 1) การรับรู้ของครูที่มีต่อการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารใช้หลักธรรมทั้งสี่ในการครองตนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51) โดยเรียงตามลำดับดังนี้ หลักธรรมพรหมวิหาร 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52) หลักธรรมขราวาสธรรม 4 ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) หลักธรรมอคติ 4 ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.53) และหลักธรรมสัปปริสธรรม 7 ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.46) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ในภาพรวม

(n = 122)

หลักธรรม	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1 สัจธรรม 7	4.43	0.46	มาก	3
2 ขรวาสธรรม 4	4.47	0.53	มาก	2
3 พรหมวิหาร 4	4.49	0.52	มาก	1
4 อคติ 4	4.47	0.53	มาก	3
รวม	4.44	0.51	มาก	

2) เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่าการรับรู้ของครูที่มีต่อการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายหลักธรรม พบว่า หลักธรรมพรหมวิหาร 4 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ หลักธรรมสัจธรรม 7 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 มากที่สุด มีความคุ้นเคยจนเป็นนิสัย ประกอบกับหลักธรรมพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมที่แพร่หลายและได้รับการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัจจะ สอนจันทร์ (2549) ซึ่งพบว่าภาพรวมของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ตามมุมมองของครู จำแนกเพศ ตามอายุ วุฒิสถิตทางการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ค่าสถิติ .05 แสดงให้เห็นว่าครูผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมในการครองตน ทั้ง 4 ทั้ง 4 หลักธรรมของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แม้ว่าครูผู้ตอบแบบสอบถามจะมีอายุต่ำกว่า 30 ปี และอายุ 30 - 40 ปี เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็สามารถรับรู้ได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมทั้งหลักธรรมพรหมวิหาร 4 หลักธรรมฆราวาสธรรม 4 หลักธรรมอคติ 4 และหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ดังกล่าวในการครองตน สอดคล้องกับ สมพร แพร่ม้วน (2551) ที่ได้ศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้เชิงประจักษ์ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ครูผู้สอนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีการรับรู้คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษา พบว่า การรับรู้ของครูที่มีต่อการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในอันดับ มาก ดังนั้นควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร ตามหลักการครองตนในแนววิถีพุทธ เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชนที่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ

2. จากผลการศึกษา พบว่า ควรศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดที่เสริมสร้างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

เอกสารอ้างอิง

รัชชนันท์ อิศรเดช. (2561). การพัฒนาภาวะผู้นำของพระสงฆ์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน.

วารสารมหาจุฬานาครพรรคน.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). จิตวิทยาบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: สหมิตรอเซท.

วิเชียร บุญกล้า. (2550). ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 3 วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา).

สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สัจจะ สอนจันทร์. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล

จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

สมพร แพร่ม้วน. (2551). คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้เชิงประจักษ์ ของผู้บริหารและ

ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 3 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers. pp.202-204.